

ezdravie

Súčasný stav onkologických ochorení
a zaočkovanosti detí proti HPV na východnom
Slovensku - aktuálne dáta a trendy

Košice, 13.3.2025

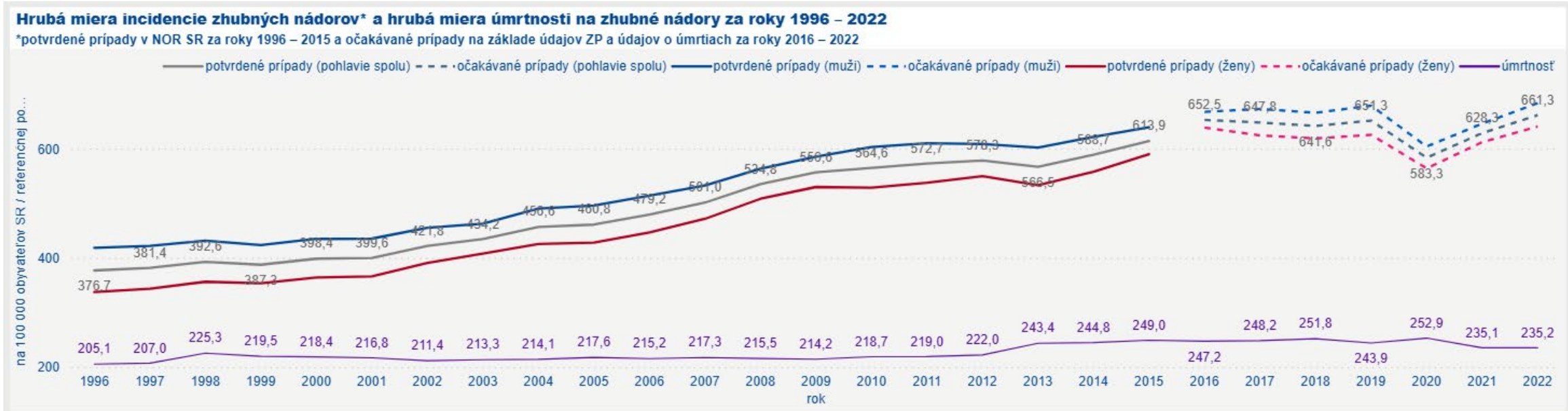
DÁTA PRE LEPŠIE ZDRAVOTNÍCTVO

Národné centrum
zdravotníckych informácií

Ing. Martina Vrbiková, Ing. Zuzana Olexová, odbor reportingu a analýz
Ing. Martina Rafajová, PhD., odbor registrov a zberu údajov

Incidenca onkologických ochorení a úmrtnosť v SR roky 1996 – 2022

Vývoj hrubej incidencie v SR je dlhodobo nepriaznivý. Prežívanie a úmrtnosť na onkologické ochorenia v SR tiež nemá priaznivé vyhlady.

Spracované údaje **Národného onkologického registra SR**, údaje o uhradenej zdravotnej starostlivosti v rámci verejného zdravotného poistenia (**účet poistenca**) a **údaje o úmrtiach** zo Štatistického úradu SR predmetné potvrdzujú.

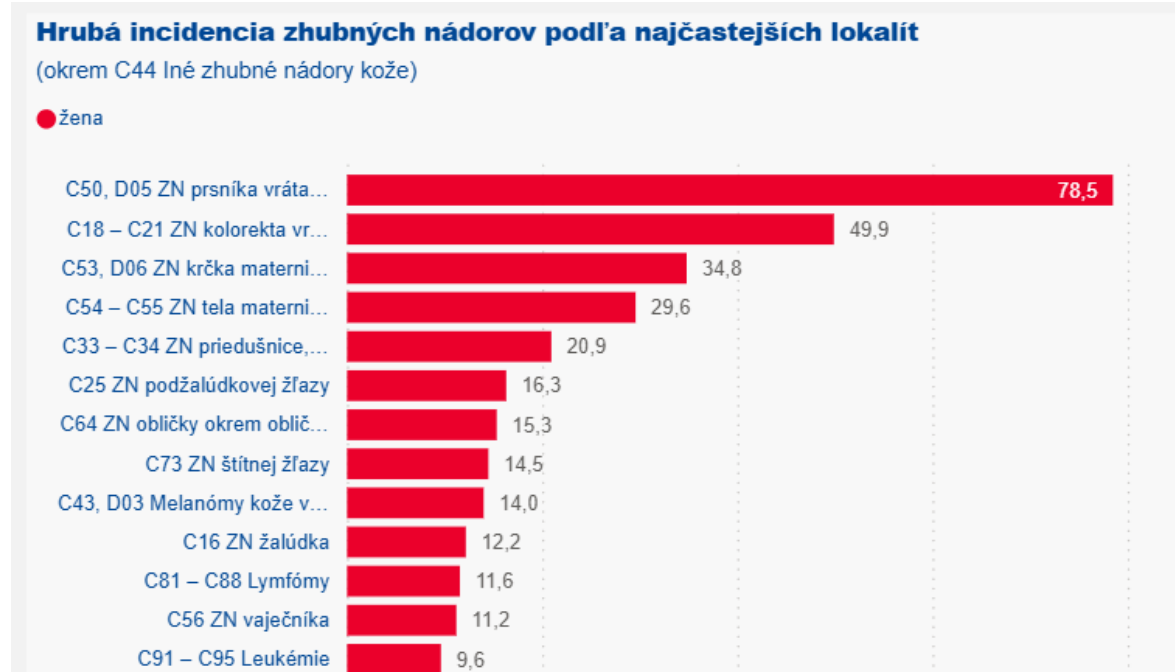
Incidencia najčastejších onkologických ochorení - ženy

Slovenská republika

- výskyt Dg C53 a D06 je tretou najčastejšou Dg u žien v SR
- hrubá incidencia Dg C53 a D06 (spolu) v roku 2014 - **43,1 žien na 100 tis.**

Prešovský kraj a Košický kraj

- identické poradie na prvých priečkach aj v regiónoch východného Slovenska
- hrubá incidencia Dg C53 a D06 (spolu) v roku 2014 - pod priemerom SR – **34,8 žien na 100 tis.**

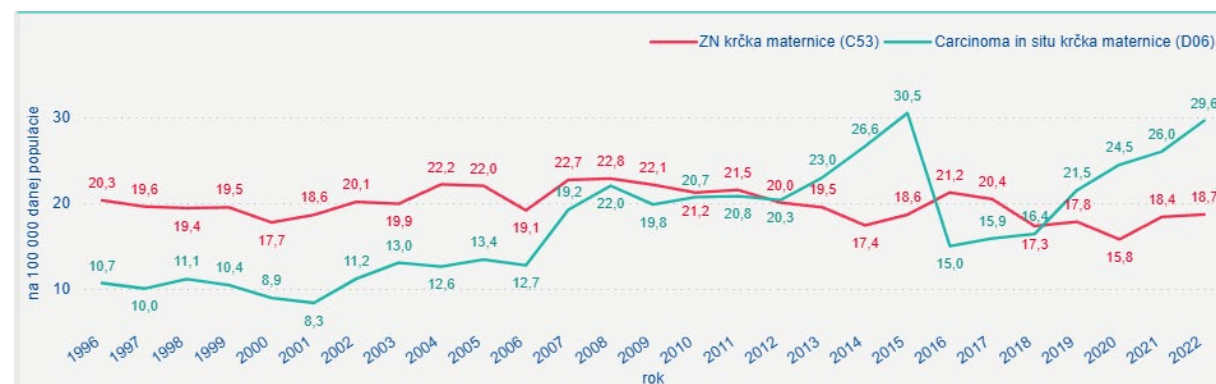
Incidenca vybraných onkologických ochorení

Zhubný nádor krčka maternice C53

Carcinoma in situ krčka maternice D06

Slovenská republika

- dlhodobo rastúci trend incidencie D06, mierne klesajúci trend C53
- hrubá incidencia v roku 2022
Dg C53 – 18,7 žien na 100 tis.
Dg D06 – 29,6 žien na 100 tis.
- oproti roku 1996 nárast incidencie **D06 až 2,7 násobne**

Prešovský kraj a Košický kraj

- mierne klesajúci trend incidencie C53 a kolísavý priebeh incidencie D06
- hrubá incidencia v roku 2022 - významne pod priemerom SR

Prešovský kraj

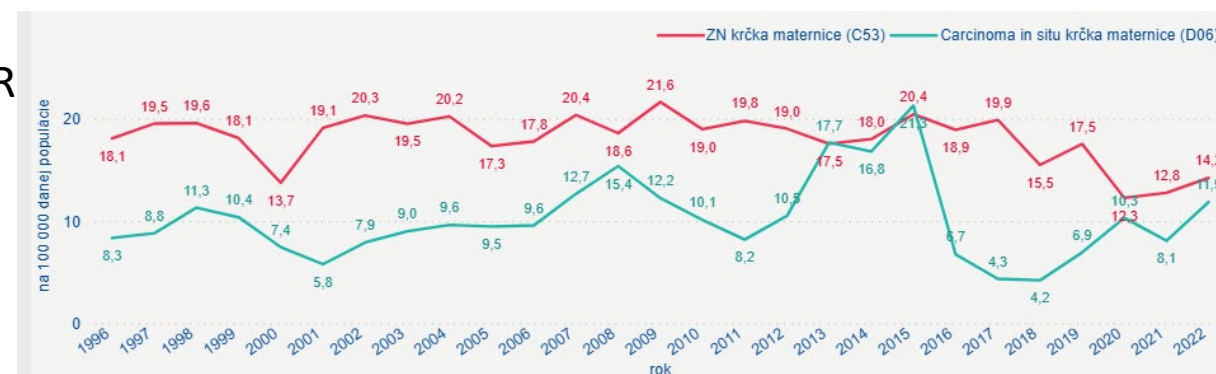
Dg C53 – 11,0 žien na 100 tis.

Dg D06 – 9,5 žien na 100 tis.

Košický kraj

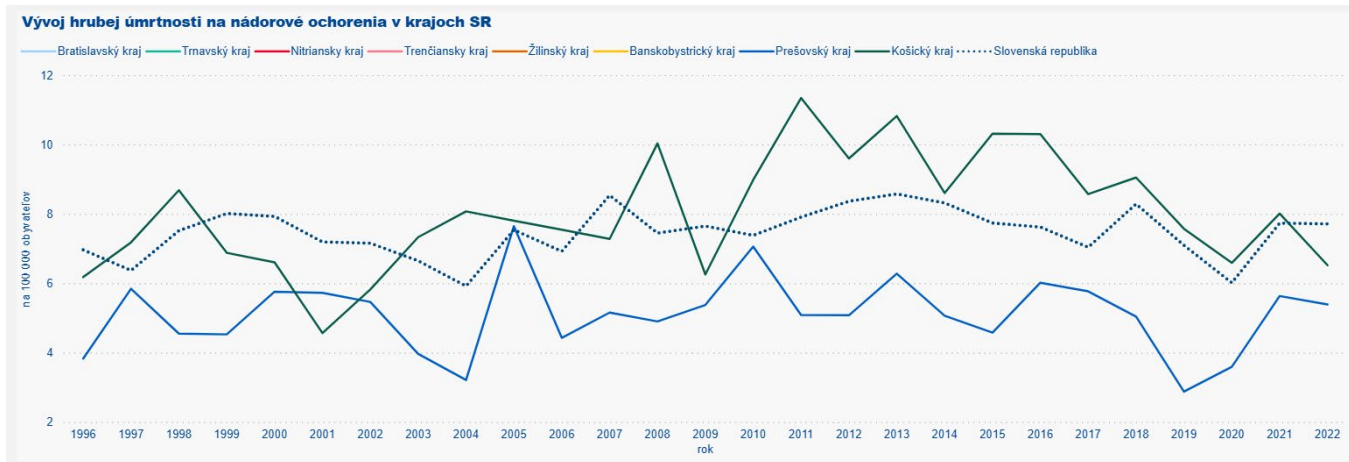
Dg C53 – 17,5 žien na 100 tis.

Dg D06 – 14,4 žien na 100 tis.

Úmrtnosť na vybrané onkologické ochorenia

Zhubný nádor krčka maternice C53

Slovenská republika

- úmrtnosť na Dg C53 v rokoch 1996 až 2022 mierne kolísavý trend, v rozmedzí **5,9 až 8,6 žien na 100 tis.**

Prešovský kraj a Košický kraj

- podobný trend je zaznamenaný vo vybraných krajoch
- úmrtnosť na Dg C53 v priebehu rokov bola **významnejšia v Košickom kraji**, v rokoch 2011 až 2021 významne nad úrovňou SR, **najvyššia hodnota v roku 2011 – 11,34 žien na 100 tis.**
- vývoj úmrtnosť v Prešovskom kraji je dlhodobo pod priemerom SR, **najvyššia hodnota v roku 2005 – 7,64 žien na 100 tis.**

Prežívanie žien od stanovenia diagnózy C53

(roky 2016 – 2021)

Slovenská republika

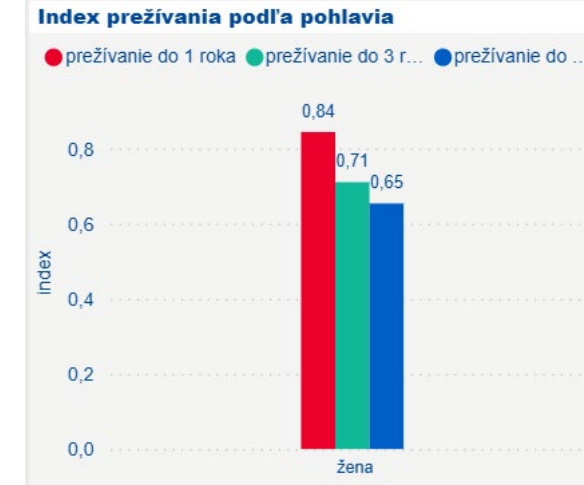
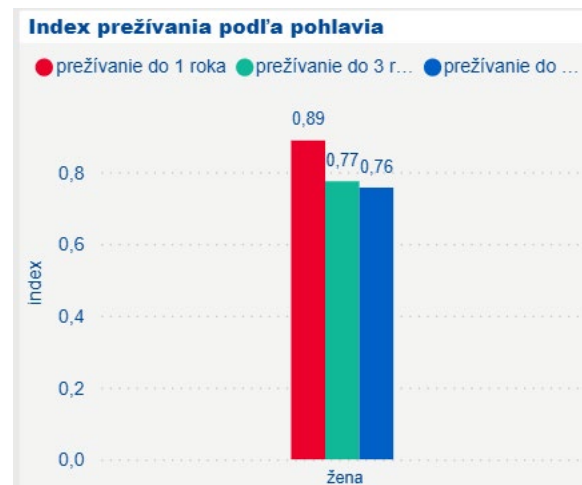
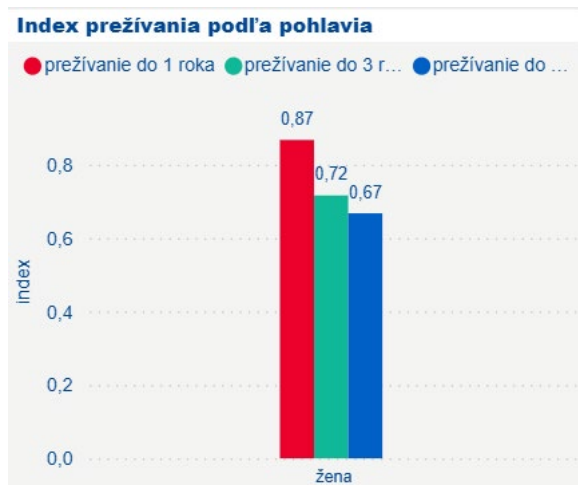
- **87 %** žien sa **dožije 1 roka** od stanovenia Dg C53
- **5 rokov** od Dg sa dožije už **iba 67 %**

Prešovský kraj

- oproti SR sa dožije o 2 perc. body viac žien 1 roka, **89 %**
- avšak **5 rokov** od Dg sa dožije až 9 perc. bodov viac, **76 % žien**

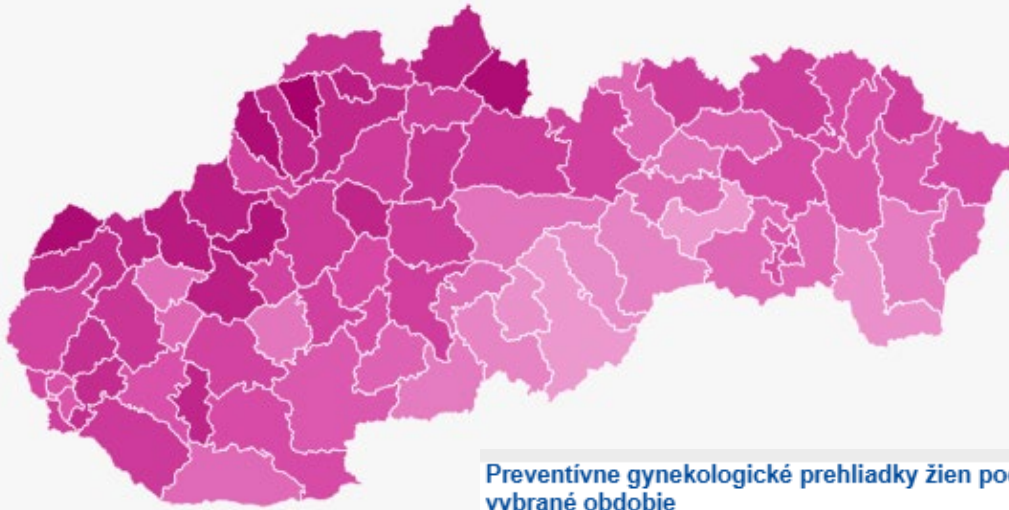
Košický kraj

- oproti Prešovskému kraju, ako aj SR sa dožije menej žien 1 roka, **84 %**
- 5 rokov sa dožije ešte menej žien, **65 %**, 6. miesto medzi kraji SR

Preventívna starostlivosť v SR

Preventívne gynekologické prehliadky žien (počet návštev na 100 žien*) podľa okresu pobytu za vybrané obdobie

Preventívne gynekologické prehliadky žien podľa územia pobytu za vybrané obdobie

Kraj, okres pobytu	Počet návštev	Počet návštev na 100 žien*
⊕ Trenčiansky kraj	100503	41,4
⊕ Žilinský kraj	117324	41,1
⊕ Trnavský kraj	92081	38,4
⊕ Bratislavský kraj	116355	37,7
⊕ Nitriansky kraj	106771	37,0
⊕ Prešovský kraj	117410	36,5
⊕ Banskobystrický kraj	87610	33,4
⊕ Košický kraj	103408	32,4
Spolu	841462	37,1

Slovenská republika

- účasť na preventívnych prehliadkach žien v roku 2023 v SR bola na úrovni **37,1 návštev na 100 žien vo veku 18+**

Prešovský kraj

- s počtom **36,5 návštev** na 100 žien na 6. mieste medzi kraji SR
- najviac okres Stará Ľubovňa (38,9 návštev), najmenej okres Levoča (31,5 návštev)

Košický kraj

- posledné miesto medzi kraji s počtom **32,4 návštev** na 100 žien
- najviac okres Košice II. (36,7 návštev), najmenej okres Gelnica (26,7 návštev)

Poznámka: Vykázané návštevy v ambulanciách s odb. zameraním gynekológia a pôrodníctvo s kódom výkonu 157 Vyšetrenie na včasnú diagnostiku rakoviny u ženy vrátane rád, ak vyšetrenie trvá dlhšie ako 20 minút, zdroj údajov: uhradená zdravotná starostlivosť v rámci verejného zdravotného poistenia.

Onkologické skriningové programy v SR

Skrining rakoviny krčka maternice

Poznámka:

Skrining rakoviny krčka maternice sa vykonáva odberom cytológie u žien vo veku od 23 rokov v ročnom intervale dva krát po sebe a potom raz za tri roky. Je ukončený vo veku 64 rokov.

Zdravotné poisťovne pozývajú na skrining z cieľovej populácie iba tú skupinu žien, ktoré 3 a viac rokov neabsolvovali skrining (nemali od zdravotnej poisťovne vykázané cytologické vyšetrenie).

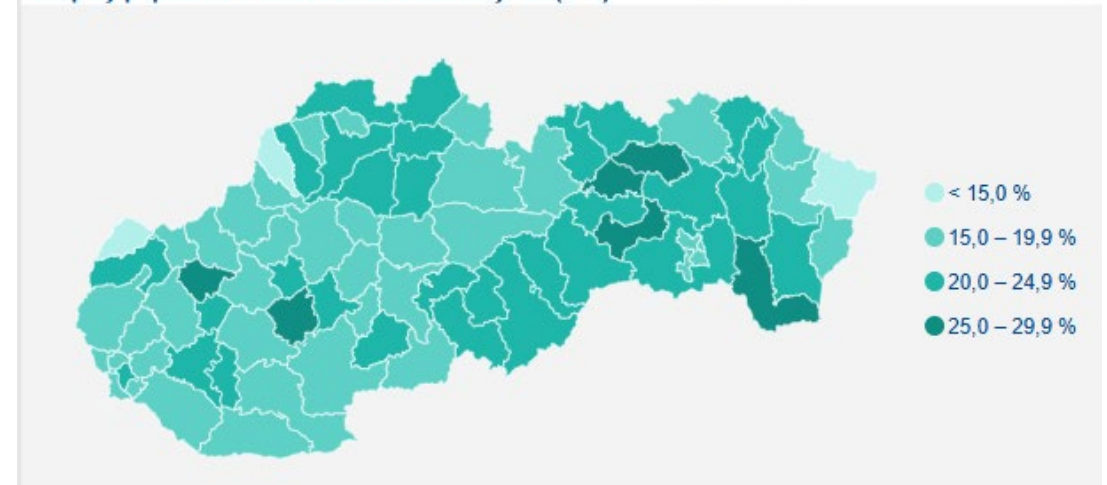
Prešovský kraj a Košický kraj

- v roku 2022 bolo pozvaných na skrining krčka maternice najviac žien zo všetkých krajov, spolu **94 083 žien** cieľovej populácie
- na základe pozvánky absolvovalo v Košickom kraji **21,60 %**, v Prešovskom kraji **23,23 %**.

Počet pozvaných žien vo veku 23 – 64 rokov na skrining rakoviny krčka maternice a podiel počtu žien, ktoré absolvovali skrining na základe pozvánky v krajoch a okresoch

Kraj a okres pobytu osoby	Počet pozvaných žien za sledovaný rok	Podiel počtu žien pozvaných na skrining z cieľovej populácie za sledovaný rok (v %)	Podiel počtu žien, ktoré absolvovali skrining na základe pozvánky* (v %)
Košický kraj	46664	21,11 %	21,60 %
Prešovský kraj	47419	21,03 %	23,23 %
Banskobystrický kraj	37548	20,91 %	21,84 %
Trnavský kraj	34736	20,80 %	20,57 %
Žilinský kraj	41062	20,65 %	23,16 %
Nitriansky kraj	38495	19,48 %	21,85 %
Bratislavský kraj	42208	19,43 %	19,74 %
Trenčiansky kraj	31100	18,76 %	23,69 %
Spolu	319232	20,30 %	21,95 %

Podiel počtu žien vo veku 23 – 64 rokov pozvaných na skrining rakoviny krčka maternice z danej skupiny populácie v okresoch za sledovaný rok (v %)

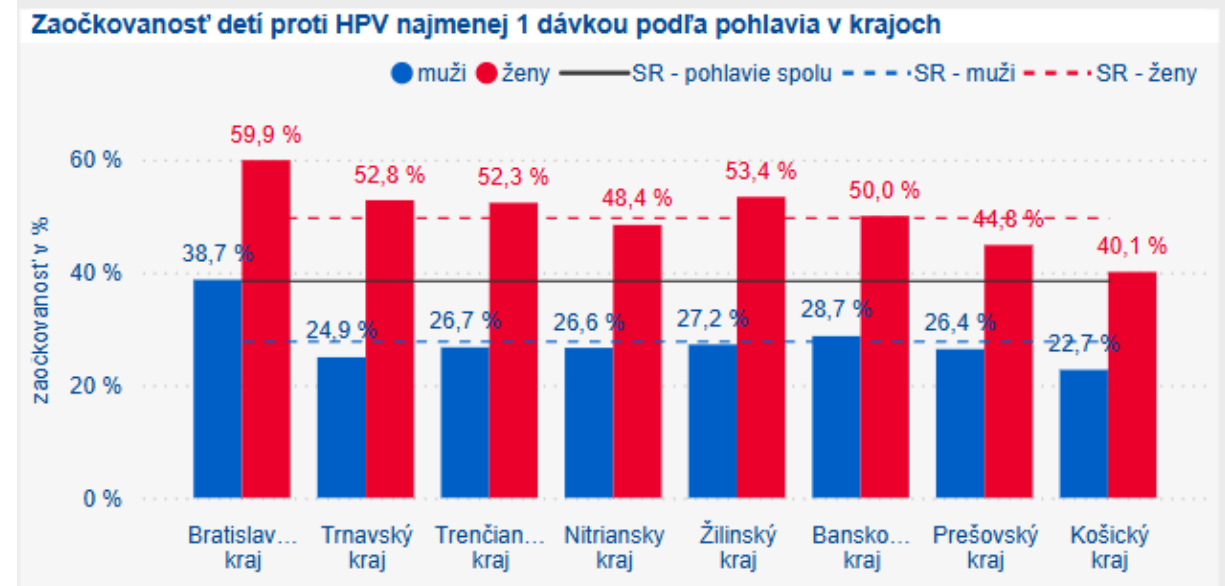
Očkovanie proti HPV k 31.12.2023 – 12 roční

Slovenská republika

- zaočkovanosť 12-ročných detí najmenej 1 dávkou k 31.12.2023 dosiahla v SR úroveň 38,4 %, u **dievčat** dosiahla úroveň **49,6 %**, u **chlapcov 27,7 %**

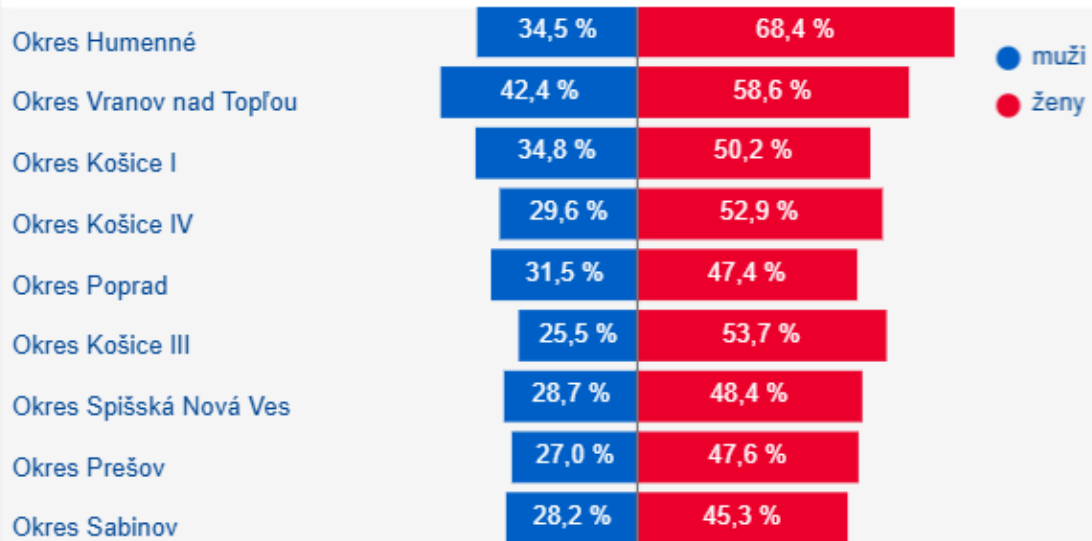
Prešovský kraj a Košický kraj

- vybrané kraje sa nachádzajú na najnižších priečkach:
Prešovský kraj – dievčatá 44,8 %, chlapci 26,4 %
Košický kraj – dievčatá 40,1 %, chlapci 22,7 %
- podobne ako v SR, tak aj vo vybraných krajoch došlo k najvyššiemu nárastu zavedením úhrady z verejného zdravotného poistenia, t. j. od roku 2022

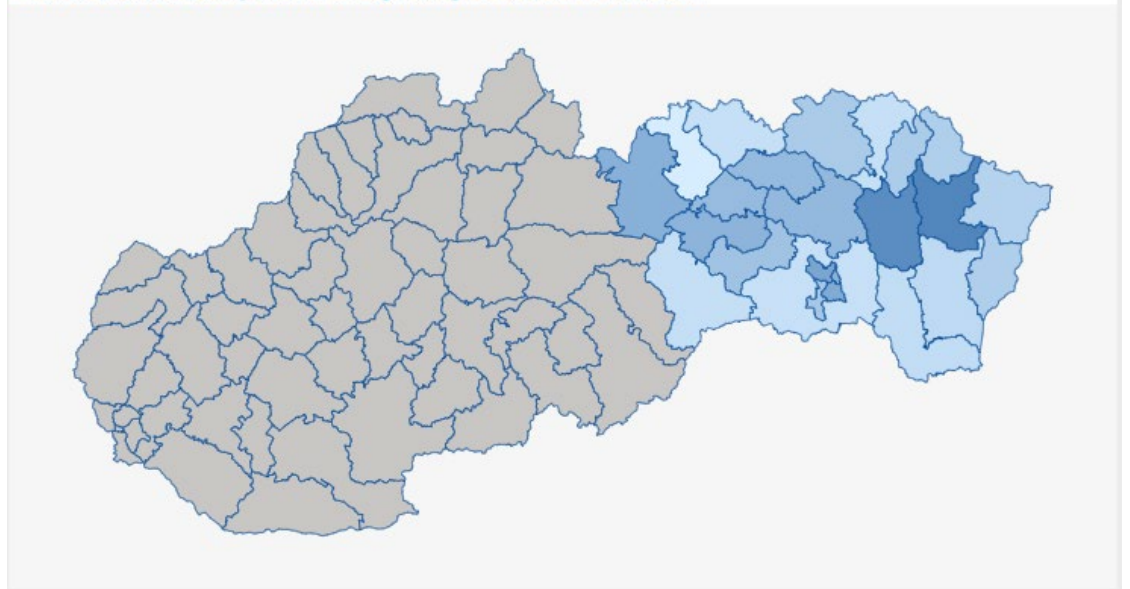

Očkovanie proti HPV k 31.12.2023 – 12 roční

Zaočkovanosť detí proti HPV najmenej 1 dávkou podľa pohlavia v okresoch

Zaočkovanosť detí proti HPV najmenej 1 dávkou v okresoch

Prešovský kraj a Košický kraj - okresy

- **najvyššia zaočkovanosť vo vybraných krajoch** je evidovaná v **okrese Humenné** (52,5 %, obe pohlavia)
- dievčatá boli 1 dávkou zaočkované najviac v okrese Humenné (68,4 %), chlapci v okrese Vranov nad Topľou (42,4 %)
- **najmenšiu zaočkovanosť vo vybraných krajoch** evidujeme v **okrese Kežmarok** (21,5 %, obe pohlavia),
- dievčatá sú najmenej zaočkované v okrese Kežmarok (26,5 %), chlapci v okrese Svidník (12,7%)

Zaočkovanosť detí podľa roku narodenia

Slovenská republika

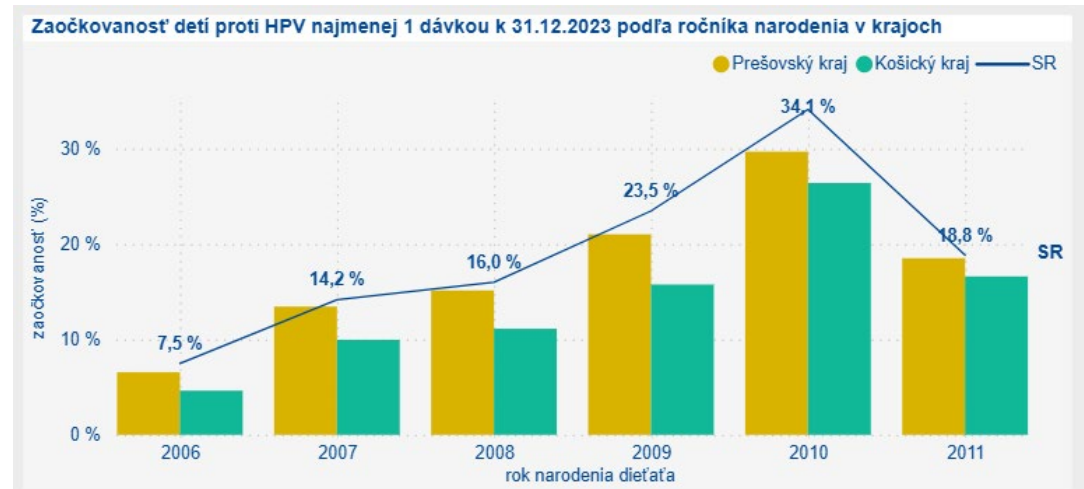
- detí narodených v roku 2010 bolo zaočkovaných k 31.12.2023 najviac, celkovo 34,1 %

Prešovský kraj a Košický kraj

- vo vybraných krajoch evidujeme tiež najvyššiu zaočkovanosť **detí narodených v roku 2010, 28,1 %**, pričom najviac ich bolo zaočkovaných v roku 2023
- viac zaočkovaných detí je v Prešovskom kraji

Zaočkovanosť detí proti HPV najmenej 1 dávkou podľa ročníka narodenia a roku výdaja vakcíny

Rok narodenia dieťa	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Spolu
2006	0,1 %	5,3 %	0,1 %	0,1 %	0,1 %	0,0 %	5,6 %
2007		5,6 %	6,0 %	0,2 %	0,1 %	0,0 %	11,7 %
2008		0,0 %	5,4 %	7,4 %	0,1 %	0,3 %	13,2 %
2009	0,0 %		0,0 %	4,3 %	12,7 %	1,5 %	18,5 %
2010				0,0 %	12,2 %	15,9 %	28,1 %
2011				0,0 %	0,0 %	17,6 %	17,6 %

Očkovanie proti HPV – 12, 13 a 14 roční

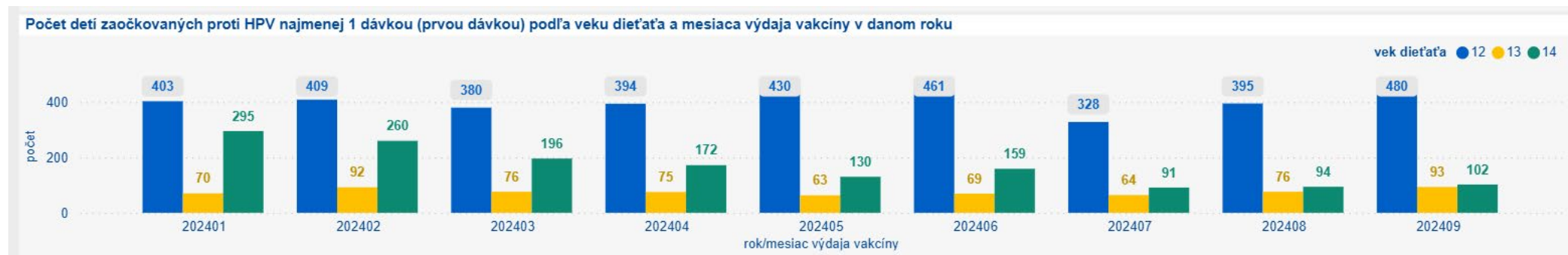
Prešovský kraj a Košický kraj

- postupne evidujeme aj výdaj vakcín pre 13 a 14 ročných
- **najvyššie výdaje vakcín boli zaznamenané v 1. štvrtroku 2024**
- vzhľadom na aktuálne neúplné údaje o uhradenej zdravotnej starostlivosti za celé obdobie roku 2024, tento rok ešte nie je možné kompletne hodnotiť z pohľadu zaočkovanosti

Rok 2023

1.-3.q 2024

Očkovanie kapítovaných poistencov podľa odborných útvarov PZS 1.q - 3.q 2024

Slovenská republika, Prešovský a Košický kraj

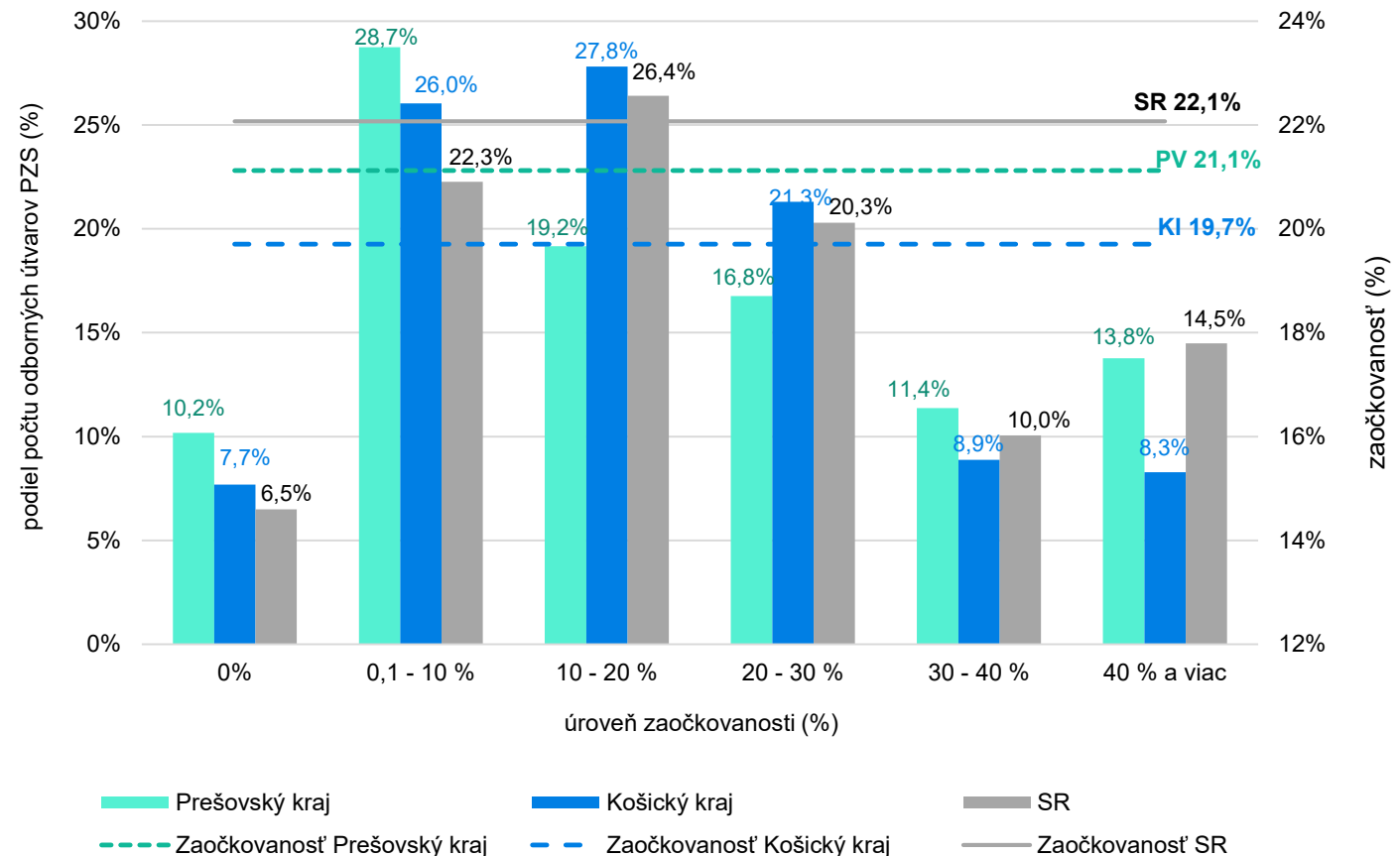
- za prvé tri štvrtroky roku 2024 dosiahla priemerná zaočkovanosť **12-ročných detí** proti HPV v Prešovskom kraji **21,1 %** a v Košickom kraji **19,7 %**.
- v Prešovskom kraji to bolo o 0,9 percentuálneho bodu menej a v Košickom kraji o 2,4 perc. body menej ako bola priemerná zaočkovanosť **12-ročných** kapítovaných poistencov v **Slovenskej republike (22,1 %)**.

Poznámka:

Pre účely hodnotenia bola **zaočkovanosť % vypočítaná** ako podiel detí vo veku 12 rokov s najmenej 1 dávkou vydanej vakcíny a počtu kapítovaných detí v tomto veku.

Územné triedenie bolo na základe územia sídla odborného útvaru PZS.

V analyzovanom súbore bolo 1015 kódov PZS s odborným zameraním VLDD a pediatria, u ktorých bolo kapítovaných 54 379 poistencov vo veku 12 rokov (stav kapítovaných k 31.8.2024). V 1. - 3. štvrtroku 2024 bol evidovaný výdaj najmenej 1 vakcíny na očkovanie proti HPV u 12 004 detí vo veku 12 rokov.

Očkovanie kapitovaných poistencov podľa odborných útvarov PZS 1.q - 3.q 2024

Prešovský kraj a Košický kraj

V Prešovskom kraji sa **najvyšší podiel PZS nachádzal v pásme do 10 % zaočkovanosti** kapitovaných 12-ročných poistencov (**28,7 % v Prešovskom kraji**), čo bol vyšší podiel ako na úrovni celej SR v tomto pásme zaočkovanosti (22,3 %).

V **Košickom kraji**, sa podobne ako na úrovni celej SR, **najvyšší podiel PZS nachádzal v pásme 10 - 20 % zaočkovanosti** svojich kapitovaných poistencov (27,8 %), čo bolo mierne viac ako v SR (26,4 %).

V pásmach **zaočkovanosti nad 20 %** sa nachádzalo **41,9 % PZS** sídliačich v **Prešovskom kraji** a **38,5 % PZS** sídliačich v **Košickom kraji**, čo je menej ako celoslovenská úroveň 44,8 %.

Nad úroveň slovenského priemeru sa v Prešovskom i Košickom kraji nachádzajú **poskytovatelia v kategórii s 0-percentnou zaočkovanosťou**.

Kým na úrovni SR je takýchto poskytovateľov 6,5 % (66 kódov PZS) v **Prešovskom kraji** ich bolo **10,2 %** (17 kódov PZS) a v **Košickom kraji** **7,7 %** (13 kódov PZS).

Ďakujem za pozornosť!

www.nczisk.sk

info@nczisk.sk